

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS CENTRŲ ĮSTATYMO NR. IX-2395 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymą Nr. IX-2395 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS CENTRŲ
ĮSTATYMAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Įstatymo tikslas – užtikrinti efektyvią kultūros centrų veiklą, siekiant įvairių kultūros paslaugų prieinamumo ir jų plėtros regionuose, skatinti Lietuvos tapatybės, tautinio paveldo ir tradicijų išsaugojimą ir raidą, stiprinti visuomenės įtraukimą į kultūros procesus, skatinti Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimą ir plėtrą.

2. Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir savivaldybės institucijų kompetenciją kultūros centrų veiklos srityje, kultūros centrų teisinį statusą, funkcijas, tinklą, kultūros centrų vadovų darbo santykių reglamentavimo ypatumus, kultūros centrų finansavimą, Kultūros centrų tarybos sudarymą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Kultūros centras** – įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas juridinis asmuo, kuris stiprina nacionalinį, regiono ir (ar) vietos bendruomenės kultūrinį savitumą, puoselėja etninę kultūrą, teikia kultūros paslaugas, vykdo menines, kultūrinės edukacijos, neformaliojo švietimo veiklas,

ugdydamas ir tenkindamas bendruomenės kultūrinius poreikius, organizuoja ir vykdo mėgėjų ir profesionaliojo meno veiklas ir jų sklaidą, pristato kultūrines tradicijas šalyje ir užsienyje.

2. **Kultūrinė edukacija** – kryptinga veikla, kuria skatinami asmens kultūros ir švietimo poreikiai, ugdoma kūrybinga asmenybė, stiprinant kultūros pažinimo ir patyrimo įpročius, lavinant meninius gebėjimus ir kompetencijas.

3. **Kultūrinis verslumas** – kūrybiškumu ir intelektinėmis savybėmis grindžiamas gebėjimas kurti kultūros paslaugas, turinčias kūrybinę, kultūrinę, socialinę ir ekonominę vertę.

4. **Mėgėjų menas** – meninio, sociokultūrinio ugdymo ir (ar) neformaliojo švietimo procese sukuriama kurios nors kultūros srities, meno šakos ar jų junginio veiklos rezultatas.

5. **Mėgėjų meno kolektyvas** – laisvalaikio menine veikla užsiimanti asmenų grupė, meninio, sociokultūrinio ugdymo ir (ar) neformaliojo švietimo procese sukurianti, visuomenei pristatanti meninės veiklos rezultatus ir (ar) teikianti kultūros paslaugas.

6. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2003 m. spalio 17 d. UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijoje, ratifikuotoje Lietuvos Respublikos 2004 m. gruodžio 9 d. įstatymu Nr. X-37 „Dėl nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos ratifikavimo“, Lietuvos Respublikos dainų švenčių įstatyme, Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatyme, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

II SKYRIUS

KULTŪROS CENTRŲ TINKLAS, FUNKCIJOS, VEIKLOS TEISINIO REGULIAVIMO YPATUMAI

3 straipsnis. Kultūros centrų tinklas

1. Kultūros centrų tinklą sudaro:

1) Lietuvos nacionalinis kultūros centras – biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė, o savininko teises ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija;

2) savivaldybių kultūros centrai – biudžetinės įstaigos ar viešosios įstaigos, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina savivaldybė;

3) kiti kultūros centrai – viešieji arba privatūs juridiniai asmenys, išskyrus šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus kultūros centrus.

2. Kultūros centrai, išskyrus Lietuvos nacionalinį kultūros centrą, pagal veiklos sritį skirstomi į:

- 1) daugiasričius – kultūros centrus, kurių veikla apima dvi ar daugiau kultūros ar meno sričių;
- 2) specializuotus – kultūros centrus, kurių veikla apima vieną kultūros ar meno sritį.

3. Kiekviena savivaldybė, pasitelkdama jos teritorijoje veiklą vykdančius daugiasričius ir (ar) specializuotus savivaldybių kultūros centrus, turi užtikrinti, kad būtų įgyvendinamos visos šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytos savivaldybių kultūros centrų funkcijos.

4. Savivaldybė, kurios teritorijoje veiklą vykdo tik vienas daugiasritis ar specializuotas savivaldybės kultūros centras, užtikrindama visų šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytų savivaldybių kultūros centrų funkcijų įgyvendinimą, gali kartu su kitomis savivaldybėmis steigti kultūros centrą, kurio teisinė forma yra viešoji įstaiga, arba pasitelkti kitus kultūros centrus ar kultūros paslaugų teikėjus.

4 straipsnis. Lietuvos nacionalinio kultūros centro funkcijos

Lietuvos nacionalinis kultūros centras atlieka šias funkcijas:

1) bendradarbiaudamas su valstybės, savivaldybių įstaigomis ir institucijomis, kultūros centrų bendruomene, nevyriausybiniomis organizacijomis, užsienio lietuvių bendruomenėmis, įgyvendina valstybės kultūros politiką kultūros centrų, mėgėjų meno, etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo, istorinės atminties įprasminimo ir aktualizavimo srityse;

2) vykdo kultūros centrų, mėgėjų meno, etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo, būklės ir raidos stebėseną, kaupia statistinę informaciją, inicijuoja ir (ar) atlieka šias tendencijas analizuojančius tyrimus, rengia ar dalyvauja rengiant su minėtomis sritimis susijusius teisės aktus;

3) vykdo etninės kultūros, tautinio, archeologinio, istorinio kostiumo tyrimų ir atkūrimo darbus;

4) analizuoja įvairių meno sričių ir žanrų kolektyvų veiklą, ruošia tautinių tradicijų perėmimo, meistriškumo ugdymo metodikas, vertina mėgėjų meno kolektyvų meistriškumą, vykdo jų atrankas;

5) rengia ir įgyvendina kvalifikacijos tobulinimo programas savivaldybių kultūros centrų vadovams ir darbuotojams, nematerialaus kultūros paveldo, etninės kultūros specialistams, mėgėjų meno kolektyvų vadovams, analizuoja šių darbuotojų rengimo, kvalifikacijos tobulinimo, perkvalifikavimo poreikius;

6) įgyvendina Lietuvos Respublikos dainų švenčių įstatyme numatytas funkcijas;

7) organizuoja ar dalyvauja organizuojant tarptautinius, respublikinius ir regioninius mėgėjų meno ir etninės kultūros renginius;

8) rengia mėgėjų meno kolektyvų repertuarą, rengia ir leidžia metodinius leidinius, folkloro rinkinius, vaizdo, garso, elektronines publikacijas, viešina informaciją apie kultūros reiškinius, procesus ir įvykius, susijusius su priskirtomis sritimis;

9) vykdo Lietuvos kultūros pristatymą ir sklaidą užsienyje;

10) atlieka kitas kituose įstatymuose ir Lietuvos nacionalinio kultūros centro nuostatuose nustatytas funkcijas.

5 straipsnis. Savivaldybių kultūros centrų ir kitų kultūros centrų funkcijos

Savivaldybių kultūros centrai ir kiti kultūros centrai:

1) bendradarbiaudami su Lietuvos ir užsienio institucijomis, valstybės, savivaldybių įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, kuria ir teikia įvairias kultūros paslaugas, užtikrina jų prieinamumą visuomenei;

2) vykdo priemones, skirtas nacionalinių, regiono ir vietos etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo vertybių išsaugojimui, stiprinimui ir sklaidai;

3) vykdo priemones, skirtas dainų švenčių tradicijų tęstinumui ir plėtrai užtikrinti, dalyvauja dainų šventėse;

4) formuoja mėgėjų meno kolektyvus, įgyvendina mėgėjų meno kolektyvų plėtrą, teikia priemones ir (ar) išteklius, reikalingus jų kultūrinei veiklai vykdyti;

5) organizuoja kultūros renginius, rengia ir įgyvendina kultūrinės edukacijos ir neformaliojo švietimo veiklas;

6) įgyvendina iniciatyvas, skirtas Lietuvos tapatybės ir tradicijų išsaugojimui, istorinės atminties aktualizavimui užtikrinti, stiprinančias vietos ir regiono kultūrinį savitumą, skatinančias pilietiškai aktyvios bendruomenės ugdymą;

7) organizuoja ir (ar) vykdo profesionalaus meno veiklas ir jų sklaidą, dalyvauja regioniniuose, nacionaliniuose ar tarptautiniuose kultūros plėtros projektuose ir programose;

8) įgyvendina veiklas, skirtas skatinti vietos bendruomenę įsitraukti į socialines iniciatyvas meninėmis ir kūrybinės saviraiškos formomis;

9) vykdo veiklas, kurios skatina įvairių kultūrų pažinimą, socialinės atskirties grupių įtraukimą į kultūros paslaugų prieinamumą ir plėtrą;

10) vykdo kultūros pristatymą ir sklaidą užsienyje;

11) rengia ir dalyvauja kultūros centrų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programose;

12) teikia kultūros paslaugas, skatinančias kultūrinį verslumą;

- 13) vykdo teikiamų kultūros paslaugų poreikio ir kultūros paslaugų kokybės stebėseną;
- 14) atlieka kitas kituose įstatymuose ir kultūros centrų nuostatuose ar įstatuose nustatytas funkcijas.

6 straipsnis. Kultūros centrų veiklos teisinio reguliavimo ypatumai

- 1. Kultūros centro, nepriklausomai nuo jo teisinės formos, pavadinime turi būti žodžiai „kultūros centras“.
- 2. Kiekvienas savivaldybės kultūros centras ar kitas kultūros centras, vadovaudamasis savo nuostatais ar įstatais, turi vykdyti ne mažiau kaip pusę šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytų funkcijų.
- 3. Specializuotų savivaldybių kultūros centrų ir kitų kultūros centrų nuostatuose ar įstatuose turi būti nurodyta kultūros centro veiklos sritis pagal šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalį.
- 4. Apie sprendimą dėl kultūros centro steigimo, pertvarkymo ar pabaigos šį sprendimą priėmęs subjektas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jo priėmimo informuoja Kultūros ministeriją.

III SKYRIUS

KULTŪROS CENTRŲ VADOVŲ DARBO SANTYKIŲ REGLAMENTAVIMO YPATUMAI

7 straipsnis. Kultūros centrų vadovų darbo santykių reglamentavimo ypatumai

- 1. Lietuvos nacionalinio kultūros centro ir savivaldybių kultūros centrų vadovai į pareigas penkerių metų kadencijai skiriami viešo konkurso būdu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Kitų Lietuvos nacionalinio kultūros centro pareigybių, dėl kurių turi būti rengiamas konkursas, sąrašą ir konkurso organizavimo ir vykdymo tvarką nustato Vyriausybė.
- 2. Lietuvos nacionalinio kultūros centro vadovu tas pats asmuo gali būti skiriamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės. Savivaldybių kultūros centrų vadovų kadencijų skaičius neribojamas.
- 3. Likus ne mažiau kaip 4 mėnesiams iki Lietuvos nacionalinio kultūros centro ar savivaldybės kultūros centro vadovo kadencijos pabaigos, kultūros centro savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija skelbia konkursą šio kultūros įstaigos vadovo pareigoms eiti, išskyrus atvejus, kai vadovas paskiriamas be konkurso kitai penkerių metų kadencijai šio straipsnio 4 dalyje nustatytu atveju.
- 4. Pasibaigus savivaldybės kultūros centro vadovo penkerių metų kadencijai, įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu jis gali būti skiriamas be

konkurso antrajai penkerių metų kadencijai, jeigu jo vadovaujama įstaiga kiekvienais kadencijos metais pasiekė strateginio planavimo dokumentuose tiems metams nustatytus rodiklius. Sprendimas dėl savivaldybės kultūros centro vadovo skyrimo be konkurso antrajai penkerių metų kadencijai turi būti priimtas likus ne mažiau kaip 4 mėnesiams iki šio vadovo kadencijos pabaigos.

5. Savivaldybės kultūros centro vadovas, kuris nebuvo skirtas be konkurso antrajai penkerių metų kadencijai šio straipsnio 4 dalyje nurodytu atveju, turi teisę dalyvauti viešame konkurse šio kultūros centro vadovo pareigoms eiti.

6. Šio straipsnio 3 dalyje nenumatytais atvejais konkursas Lietuvos nacionalinio kultūros centro ar savivaldybės kultūros centro vadovo pareigoms eiti skelbiamas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo vadovo darbo sutarties pasibaigimo dienos. Jeigu konkursas neįvyksta, naujas konkursas turi būti paskelbtas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo neįvykusio konkurso procedūrų pabaigos.

7. Jeigu, pasibaigus savivaldybių kultūros centro vadovo kadencijai, konkurso į laisvą pareigybę metu pretendentas nebuvo atrinktas, įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija gali paskirti eiti šias pareigas iki kadencijos pabaigos kultūros centro vadovo pareigas ėjusį ar kitą asmenį, iki konkurso būdu bus paskirtas naujas kultūros centro vadovas, bet ne ilgesniam negu vienerių metų laikotarpiui. Šis asmuo turi būti nepriekaištingos reputacijos, kaip tai nustatyta šio straipsnio 9 dalyje.

8. Kvalifikacinius reikalavimus Lietuvos nacionalinio kultūros centro ir savivaldybių kultūros centrų vadovams nustato kultūros ministras.

9. Lietuvos nacionalinio kultūros centro, savivaldybių kultūros centrų vadovai, taip pat pretenduojantys šias pareigas eiti asmenys turi būti nepriekaištingos reputacijos. Asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos reikalavimų;

2) yra pripažintas šiurkščiai pažeidęs kultūros ministro patvirtintas Kultūros įstaigų darbuotojų profesinės veiklos ir etikos taisyklės (toliau – Taisyklės) ir nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos nepraėjo 3 metai. Taisyklių šiurkščiu pažeidimu laikomas du ir daugiau kartų per vienus metus kultūros įstaigos darbuotojo padarytas taisyklių pažeidimas, kai toks pažeidimas žemina žmogaus orumą, diskredituoja kultūros įstaigos reputaciją.

10. Paaiškėjus, kad Lietuvos nacionalinio kultūros centro ar savivaldybių kultūros centro vadovas neatitinka nepriekaištingos reputacijos kriterijų, nurodytų šio straipsnio 9 dalyje, savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija priima sprendimą nutraukti su Lietuvos nacionalinio kultūros centro ar savivaldybių kultūros centro vadovu sudarytą darbo sutartį.

8 straipsnis. Kultūros centrų vadovų teisė dirbti kitą darbą

1. Lietuvos nacionalinio kultūros centro ir savivaldybės kultūros centro vadovui leidžiama dirbti kitą darbą ir už šį darbą gauti atlyginimą, jeigu tai:

- 1) nesukelia viešųjų ir privačių interesų konflikto;
- 2) nediskredituoja kultūros centro autoriteto.

2. Sprendimą dėl leidimo Lietuvos nacionaliniam kultūros centrai ir savivaldybės kultūros centro vadovui dirbti kitą darbą ir už šį darbą gauti atlyginimą priima kultūros centro vadovą į pareigas skiriančios institucijos vadovas jo nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS

KULTŪROS CENTRŲ FINANSAVIMAS

9 straipsnis. Lietuvos nacionalinio kultūros centro ir savivaldybių kultūros centrų finansavimas

1. Lietuvos nacionalinis kultūros centras, savivaldybių kultūros centrai finansuojami atitinkamai iš valstybės ar savivaldybės biudžetų.
2. Lietuvos nacionalinio kultūros centro, savivaldybių kultūros centrų lėšų šaltiniai gali būti ir privačių rėmėjų, fondų lėšos bei kitos teisėtai įgytos lėšos.
3. Kitų kultūros centrų veikla finansuojama jų teisinę formą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

V SKYRIUS

KULTŪROS CENTRŲ VEIKLOS VALDYMAS

10 straipsnis. Kultūros ministerijos kompetencija kultūros centrų veiklos valdymo srityje

Kultūros ministerija atlieka šias funkcijas:

- 1) bendradarbiaudama su kultūros centrų bendruomene, formuoja valstybės kultūros centrų politiką ir koordinuoja jos įgyvendinimą;
- 2) rengia ir tvirtina kultūros centrų veiklą reglamentuojančius teisės aktus;
- 3) tvirtina Lietuvos nacionalinio kultūros centro nuostatus, nustato veiklos prioritetus ir vertinimo kriterijus, tvirtina įstaigos planavimo dokumentus ir koordinuoja jų įgyvendinimą;

- 4) konkurso būdu į pareigas skiria ir iš jų atleidžia Lietuvos nacionalinio kultūros centro vadovą;
- 5) tvirtina kultūros centrų veiklos plėtros rekomendacijas ir prisideda prie jų įgyvendinimo finansavimo;
- 6) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytas funkcijas.

11 straipsnis. Savivaldybės institucijų kompetencijos savivaldybės kultūros centrų veiklos valdymo srityje

Savivaldybės institucijos atlieka šias funkcijas:

- 1) bendradarbiaudamos su kultūros centrų bendruomene, formuoja ir įgyvendina savivaldybės politiką kultūros centrų srityje, nustato jos veiklos prioritetus ir koordinuoja jų įgyvendinimą;
- 2) įstatymu nustatyta tvarka steigia savivaldybių kultūros centrus, priima sprendimus dėl jų pabaigos ir pertvarkymo;
- 3) tvirtina savivaldybių kultūros centrų steigimo dokumentus, jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus, vykdo savivaldybių kultūros centrų veiklos priežiūrą ir teikiamų paslaugų kokybės stebėseną;
- 4) finansuoja ir (ar) kitaip prisideda prie savivaldybės teritorijoje veiklą vykdančio (-ių) kultūros centro (-ų) veiklos, savivaldybių kultūros centrų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, mėgėjų meno kolektyvų dalyvavimo tarptautinėse, respublikinėse, regioninėse kultūrinėse programose, dainų šventėse;
- 5) užtikrina teikiamų kultūros paslaugų prieinamumą gyventojams ir visų šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytų savivaldybių kultūros centrų funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje;
- 6) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas, susijusias su kultūros centrų veikla savivaldybės teritorijoje.

12 straipsnis. Kultūros centrų taryba

1. Kultūros centrų taryba yra prie Kultūros ministerijos veikianti kolegiali, patariamojo balso teisę turinti institucija, atliekanti eksperto ir konsultanto funkcijas, kai sprendžiami Lietuvos kultūros centrų politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimai.

2. Kultūros centrų tarybos sudarymo tvarką ir jos sudėtį bei nuostatus tvirtina kultūros ministras. Kultūros centrų tarybos narių darbas apmokamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.

2. Kultūros ministras iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Kultūros centrų įstatymo 7 straipsnio 4 ir 5 dalys dėl priėmimo į savivaldybės kultūros centro vadovo pareigas antrajai kadencijai be konkurso taikoma ir iki šio įstatymo įsigaliojimo į pareigas priimtiems vadovams, jeigu jų pirmoji kadencija baigiasi po šio įstatymo įsigaliojimo.

4. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Kultūros centrų įstatymo 7 straipsnio 9 dalies 1 punktas netaikomas Lietuvos nacionalinio kultūros centro, savivaldybių kultūros centrų vadovams, priimtiems į pareigas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, jeigu Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme numatytos sąlygos, dėl kurių Lietuvos nacionalinio kultūros centro, savivaldybės kultūros centro vadovas nebūtų laikomas nepriekaištingos reputacijos, atsirado iki šio įstatymo įsigaliojimo, išskyrus atvejus, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo Lietuvos nacionalinio kultūros centro, savivaldybės kultūros centro vadovas pripažįstamas kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo. Šiuo atveju Lietuvos nacionalinio kultūros centro, savivaldybės kultūros centro vadovas, priimtas į pareigas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, iš pareigų atleidžiamas pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Kultūros centrų įstatymo 7 straipsnio 10 dalies nuostatas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas